

Rapport över ett regeringsuppdrag

2016-08-31 25

Dnr 100-2016/1568

Regeringen
Finansdepartementet

Näringsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

REGERINGSKANSLIET

Finansdepartementet - Registratorn

Ink. 2016 -08- 2 6

Lantmäteriets bidrag till Agenda 2030 Dnr. F2016/01355/SFO

Sammanfattning

Lantmäteriets uppdrag att bedöma i vilka avseenden verksamheten bidrar till Sveriges genomförande av FN:s Agenda 2030 redovisas sammanfattande. Antalet mål och delmål som identifierats med tydliga kopplingar till myndighetens verksamhet uppgår till 41 delmål inom 16 målområden. Av dessa bedöms verksamhetens bidrag vara särskilt betydelsefullt för att 10 delmål kan uppnås, både nationellt och internationellt.

Lantmäteriets geografiska information och fastighetsinformation (geodata) ger viktiga bidrag till agendans måluppfyllelse i allmänhet. De är bl.a. nödvändiga beståndsdelar i samhällsplaneringen och samhällsbyggandet. Informationen är i olika avseenden under ständig utveckling så att geodata blir öppna, aktuella, rikstäckande, standardiserade, av efterfrågad kvalitet, lättillgängliga samt effektivt använda.

Vidare utgör också möjligheten att lägesredovisa olika företeelser, en viktig del i uppföljningen av målen. Detta nämns ju också i agendans avsnitt om uppföljning och översyn, punkterna 74(g) och 76.

Tillsammans med SCB (Statistiska Centralbyrån) arbetar myndigheten aktivt i UN-GGIM (FN:s expertkommitté för Global Geospatial Information Management), både globalt och i Europa, med frågor kopplade till användningen av geodata och kopplingen mellan statistik och geodata för uppföljning av indikatorerna till agendan. En viktig fråga i detta sammanhang är användningen av standarder.

Genom den svenska standardiseringsorganisationen SIS tar nu Lantmäteriet över ordförandeskapet för den tekniska kommitté inom det internationella standardiseringsarbetet som arbetar med geografisk information.

Lantmäteriet har också ett regeringsuppdrag att i samarbete med Boverket verka för Digitalt först – för en smartare samhällsbyggnadsprocess. Myndigheten är utsedd vara utvecklingsmyndighet för den digitala samhällsbyggnadsprocessen och ska främja samverkan mellan myndigheter, företag och kommuner.

Lantmäteriet

801 82 Gävle

BESÖKSADRESS: Lantmäterigatan 2 C, Telefon 0771-63 63 63
E-POST: lantmateriet@lm.se, INTERNET: www.lantmateriet.se

Lantmäteriet bedriver en omfattande utvecklingsverksamhet även i andra avseenden som ökar bidraget till att målen i Agenda 2030 kan nås. Det innebär att även om bidraget i nuläget är betydelsefullt så leder utvecklings-satsningarna till att förstärka möjligheterna till Sveriges genomförande av Agenda 2030.

Lantmäteriets roll för hållbar utveckling

Lantmäteriet tillhandahåller geodetisk infrastruktur och geodatainfrastruktur som ger förutsättningar för att knyta strängt taget vilken information som helst till ett bestämt läge och som ger information om landets geografi och dess fastigheter.

Lantmäteriet är en viktig aktör i samhällsbyggandet med myndighetsutövning i form av fastighetsbildning och fastighetsinskrivning.

Myndigheten bidrar också till Sveriges politik för global utveckling med tjänsteexport inom sitt verksamhetsområde.

Det nationella infrastrukturuppdraget om geodesi och geodata ger nödvändiga förutsättningar för en mängd aktiviteter. Kännedom om landskapet och naturförhållandena likaväl som byggda strukturer är en utgångspunkt för hushållning med resurser, samhällsbyggande, ekonomisk utveckling, kartläggning av önskade och oönskade företeelser och överhuvudtaget utveckling av ett hållbart samhälle. Lantmäteriets uppdrag i det här avseendet är därför betydelsefullt för möjligheterna att nå de flesta mål i Agenda 2030, men alldeles särskilt de mål och delmål som redovisas i sammanställningen nedan.

Den myndighetsutövning Lantmäteriet bedriver har även drag av att vara en infrastruktur genom att trygga ägandet av fast egendom. En säker information om vem som äger vad är grunden för kreditgivning med fastigheter som säkerhet. En tryggad äganderätt är en absolut förutsättning för viljan att investera i och utveckla mark, byggnader och andra anläggningar. Tillsammans är möjligheterna till krediter och den säkra äganderätten fundament i marknadsekonomin, och en förutsättning för att många av målen i Agenda 2030 ska kunna nås.

Därutöver kan noteras att vissa av målen inte har så mycket med en specifik verksamhet att göra utan mer rör hur förvaltningen i stort fungerar. Det gäller exempelvis mål 16 där Lantmäteriet bedömer att myndigheten kan medverka till att målet nås.

Lantmäteriet och Agenda 2030

Lantmäteriets bedömning av vilka nationella och internationella mål som myndighetens verksamhet bidrar till för att nå måluppfyllelse berör särskilt 10 delmål inom 7 målområden. De redovisas nedan enligt anvisad mall. Även frågan om myndighetens verksamhet inom redovisade områden bedöms vara tillräcklig besvaras. Begreppsförklaringar återfinns i bilaga 1.

Mål och delmål	Stor inverkan nationellt (ja/nej)	Verksamhet inom myndigheten som avses samt om den bedöms vara tillräcklig (ja/nej)	Stor inverkan internationellt (ja/nej)	Verksamhet inom myndigheten som avses samt om den bedöms vara tillräcklig (ja/nej)	Kommentarer
1. Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt					
1.4 Tillgång till grundläggande tjänster, äga och kontrollera mark	Ja	Fastighetsbildning, Geodata, Fastighetsinskrivning (Ja)	Ja	Tjänsteexport (Ja)	Nationellt: Tillhandahållande av geodata, fastighetsbildning, fastighetsregister, inskrivningsregister. Internationellt: Stödjer landreformer som syftar till tryggade landrättighet och andra rättigheter kopplade till fast egendom. Stödet avser såväl lagstiftning och processer som institutionell uppbyggnad och samverkan.
2. Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk					
2.3 Säker tillgång till mark	Ja	Fastighetsbildning, Fastighetsinskrivning (Ja)	Ja	Tjänsteexport (Ja)	Nationellt: Fastighetsbildning, fastighetsregister, inskrivningsregister. Kreditmöjligheter via säkerställda rättigheter. Internationellt: Stödjer säkerställande av rättigheter, både innehållsmässigt och fastställande av deras fysiska utbredning. Skapar långsiktig trygghet för brukarna att investera och värna om långsiktig jordbruksproduktion.
5. Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt					
5.a Äga och kontrollera mark	Ja	Fastighetsbildning, Fastighetsinskrivning (Ja)	Ja	Tjänsteexport (Ja)	Nationellt: Fastighetsbildning, fastighetsregister, inskrivningsregister. Internationellt: Stödjer i alla våra biståndsrelaterade insatser kvinnors lika rätt till fast egendom (både formell och informell).
6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla					
6.5 Förvaltning av vattenresurser	Ja	Geodata, Fastighetsbildning (Ja)			Nationellt: Bidrar genom höjddata, nätverksbildad hydrografi, hanteringen av vattenfastigheter, geodata i 3D, Success, flygbilder, höjddata. Associationer för lokal samverkan om vatten (gemensamhetsanläggningar).
9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation					
9.1 Hållbar infrastruktur	Ja	Geodata, geodesi, Fastighetsbildning (Ja)	Ja	Tjänsteexport (Ja)	Nationellt: Bidrar till infrastrukturbygge genom kartinformation, geodata i 3D, hydrografi i nätverk, flygbilder, Success, geodetiska referensnät, höjddata, förrättningar. Internationellt: Informationssamhällets utveckling och affärspotentialen i den digitala industrin kräver även god infrastruktur på detta område. Lantmäteriet i sin roll som nationell samordnare för geodata och internationellt aktiv inom INSPIRE, UN-GGIM stödjer systerorganisationerna i sitt arbete med NSDI.

11. Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara					
11.2 Hållbara transportsystem (väg och spår-bunden trafik)	Ja	Geodata, geodesi, Fastighetsbildning (Ja)	Ja	Tjänsteexport (Ja)	Nationellt: Bidrar till infrastrukturbygge genom kartinformation, geodata i 3D, hydrografi i nätverk, flygbilder, Saccess, höjddata, geodetiska referensnät, förrättningar, säkerställda rättigheter. Internationellt: Fastighetsbildning och inskrivning, som del av den fysiska planeringen, är ett instrument i arbetet med att stärka den lokala förankringen i planering, genomförande och påverkan inom bl.a. "informal settlements".
11.3 Hållbar urbanisering	Ja	Geodata, Fastighetsbildning (Ja)	Ja	Tjänsteexport (Ja)	Nationellt: Bidrar till kommunal planering av bostäder, mark mm genom LM:s samlade geodata samt förrättningar. Internationellt: Fastighetsbildning och inskrivning, som del av den fysiska planeringen, är ett instrument i arbetet med att stärka den lokala förankringen i planering, genomförande och påverkan inom bl.a. "informal settlements".
11.5 Bättre förmåga till anpassning till klimatförändringar	Ja	Geodata (Ja)	Ja	Tjänsteexport (Ja)	Nationellt: Bidrar till katastrofplanering genom hydrografi i nätverk, höjddata, geodata i 3D. Internationellt: Tillgång till tredimensionell och uppdaterad geodata är grundläggande för att simulera olika effekter av översvämningar och andra klimatförändringar. Därmed ges möjlighet att i förtid mildra effekterna.
15. Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald					
15.1 Bevara, återställa och hållbart använda ekosystem	Ja	Geodata, Fastighetsbildning (Ja)	Ja	Tjänsteexport (Ja)	Nationellt: Bidrar med LM:s samlade geodata, geodetiska referensnät, förrättningar, hydrografi i nätverk, flygbilder, Saccess, höjddata, geodata i 3D. Internationellt: Möjliggör officiell registrering av skyddade områden i fastighetsregister (Cadastre), vilket stärker deras skyddsstatus.
15.2 Hållbart brukande av skog	Ja	Geodata, geodesi, Fastighetsbildning (Ja)	Ja	Tjänsteexport (Ja)	Nationellt: Bidrar med LM:s samlade geodata, geodetiska referensnät, förrättningar, hydrografi i nätverk, flygbilder, Saccess, höjddata, geodata i 3D. Internationellt: Möjliggör officiell registrering av skyddade områden i fastighetsregister (Cadastre), vilket stärker deras skyddsstatus.

Är myndighetens verksamhet inom redovisade målområden tillräcklig för att bidra till att agendans mål kan nås och kan eller bör verksamheten utvecklas för att öka bidraget till ökad måluppfyllelse

Lantmäteriet bedriver fortlöpande en betydande utvecklingsverksamhet, internt och externt och ofta i samarbete med andra myndigheter, med syfte att bl.a. öka tillgängligheten och tillämpningen av geografisk information och fastighetsinformation i samhället. Ett kontinuerligt arbete pågår för att vidareutveckla, komplettera, kvalitetssäkra, förenkla och förbättra åtkomsten till grundläggande geodata samt utveckla systemen för säker förrättnings- och inskrivningsverksamhet med tryggt ägande av fastigheter.

Öppna data, nya geodatätjänster, geodata i 3D och satsningar på tjänsteexport är några exempel på hur verksamheten ständigt utvecklas och möter omvärldens krav, vilket i förlängningen ökar bidraget till ett hållbart samhällsbyggande. En viktig fråga i detta sammanhang är utvecklingen och användningen av standarder.

Genom den svenska standardiseringsorganisationen SIS tar nu Lantmäteriet över ordförandeskapet för den tekniska kommitté inom det internationella standardiseringsarbetet som arbetar med geografisk information.

Myndigheten är även i andra avseenden en aktiv part för samhällsutvecklingen. Exempelvis är Lantmäteriet utsedd att i nära samverkan med Boverket vara utvecklingsmyndighet för den digitala samhällsbyggnadsprocessen och ska främja samverkan mellan myndigheter, företag och kommuner.

Tillsammans med SCB arbetar myndigheten också aktivt i UN-GGIM, både globalt och i Europa, med frågor kopplade till användningen av geodata och kopplingen mellan statistik och geodata för uppföljning av indikatorerna till agendan. Möjligheten att lägesredovisa olika företeelser är en viktig del i uppföljningen av målen. Detta nämns ju också i agendans avsnitt om uppföljning och översyn, punkterna 74(g) och 76.

Lantmäteriet har även i uppdrag att bistå Regeringskansliet i förberedelsearbetet inför Habitat III, som berör bostäder och hållbar stadsutveckling.

Lantmäteriet bedömer att verksamheten i allt väsentligt är väl utvecklad, bedrivs effektivt och framåtsyftande med resultatet att bidraget till Sveriges genomförande av Agenda 2030 är god och förstärks fortlöpande.

Lantmäteriets beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Bengt Kjellson. I den slutgiltiga handläggningen har även deltagit utredare Ulf Lundquist, som varit föredragande.

Bengt Kjellson

Ulf Lundquist

Bilaga 1

Begreppsförklaringar

Geodata

Data som beskriver företeelser och deras geografiska läge, t.ex. kartor, fastighetsindelning, infrastruktur, geologiska objekt, kulturminnen, naturobjekt.

Geodata i 3D

Avser redovisning av läge eller objekt i tre dimensioner, dvs. såväl i plan som i höjd.

Öppna geodata

Tillgång till informationen avgiftsfritt och utan restriktioner för vidare användning och spridning.

Geodetiska referensnät

Referensnät är realisering av geodetiska referenssystem, exempelvis SWEREF 99 och RH 2000.

Hydrografi i nätverk

Nätverksbildad hydrografidata som bl.a. visar vattnets huvudsakliga flödesriktning från källor till havet.

Förrättningar

Avser lantmäteriförrättningar där fastigheter bildas eller ändras.

Saccess

Databas med satellitbilder över Sverige, uppdateras årligen.

UN-GGIM

FN: s expertkommitté för Global Geospatial Information Management.

NSDI

National Spatial Data Infrastructure.

SIS

Swedish Standards Institute.